

РОЗРАХУНОК ІНТЕГРАЛЬНОГО ІНДИКАТОРА ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Рибак Г.І.

Харківська національна академія міського господарства, м. Харків

Проблема створення універсальної методики розрахунку індикатора якості життя, яка здатна охопити увесь комплекс його показників і придатна для будь-якої території, є предметом дослідження багатьох вітчизняних та закордонних вчених. Але питання про складові індикатора якості життя і методики його розрахунку все ще залишаються дискусійними.

Найбільш інформативним й універсальним є інтегральний індекс якості життя населення. Для його розрахунку використовують таксономічний підхід, що дозволяє дослідити велику кількість показників, які впливають на якість життя населення. Даний підхід базується на стандартизації показників і встановленні ієрархічного ряду. Стандартизують показники за допомогою: вектору еталонних значень, варіаційного розмаху або середнього квадратичного відхилення. Найчастіше використовують варіаційний розмах. Встановлення ієрархічного ряду відбувається за допомогою методики факторного навантаження, яка дозволяє розрахувати вагу часткових та інтегральних показників якості життя населення. За результатами даного дослідження проводять співставлення по регіонах за цими індексами, застосовуючи кластерний метод аналізу. Який поділяє регіони на 3 групи з високим, середнім та низьким рівнем даного індексу. Але даний метод аналізу не дозволяє в повній мірі відобразити діапазон коливань того чи іншого показника в регіонах, тому доречним буде використання «пелюсткових діаграм». Вони дають можливість побачити слабкі сторони в розвитку регіону не лише на найвищому рівні, а й на рівні окремих показників.

Таким чином комплексний підхід, який враховує інтегральний показник і відображення його складових за допомогою «пелюсткових діаграм», буде найточнішим та найінформативнішим. Застосування інтегрально показника якості життя населення можливе не лише для співставлення територіальних одиниць, а й окремих груп населення. Наприклад, міського і сільського населення чи працездатного населення і населення пенсійного віку. Це дасть можливість правильно спланувати дії місцевих та регіональних органів влади, а також побудувати стратегію подальшого розвитку території.